

Lausunto Naantalin tehtaan ympäristöluvan lupamääräysten 31, 32 ja 33 mukaisista selvityksistä, Finnfeeds Finland Oy

Ympäristö- ja rakennuslautakunta 21.10.2020 § 47

Ympäristöpäällikkö Saija Kajala 15.10.2020:

Asia

Dnro ESAVI/18464/2020

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Naantalin kaupungin ympäristön-suojeluviranomaisen lausuntoa Finnfeeds Finland Oy:n Naantalin tehtaan ympäristöluvan Nro 407/2019 lupamääräysten 31, 32 ja 33 mukaisista selvityksistä 15.10.2020 mennessä. Lausunnon antamiselle on myönnetty lisäaikaa 23.10.2020 asti.

Lupamääräysten 31-33 sisältö

Lupamääräykset 31-33 koskevat jätevedenpuhdistamon toiminnan lopettamista.

Lupamääräys 31: *Hakijan on poistettava toiminta-alueelle ilman viranomaisen hyväksyntää jätetyt jätteet, kuten piimaa, tuhka, lietteet, 31.12.2020 mennessä. Alueelle voidaan jättää ainoastaan ne jättemateriaalit, joiden sijoittamiseen tai hyödyntämiseen on viranomaishyväksyntä. Selvitys poistettavien jätteiden laadusta, määrästä, toimituspaikasta ja poistamisen mahdollisista ympäristövaikutuksista on toimitettava hyväksyttäväksi lupaviranomaiselle 30.6.2020 mennessä. Selvityksessä voidaan esittää tarkennettu riskinarvio alueelle jätettäväksi esitettävistä jätteistä, mikäli jätteiden poistamisesta aiheutuu merkittäviä ympäristövaikutuksia tai kustannuksia.*

Lupamääräys 32: *Hakijan on laadittava selvitys käytöstä poistettujen jätevedenpuhdistamotoiminnassa olleiden rakenteiden, kuten selkeytysaltaan, jatkokäytöstä tai mahdollisuudesta purkaa rakenteet. Mikäli rakenteella on käyttöä, on selvityksestä käytävä ilmi, kuka vastaa rakenteen kunnossapidosta jatkossa. Selvityksestä on käytävä ilmi myös toimenpiteiden aikataulu. Selvitys on toimitettava hyväksyttäväksi lupaviranomaiselle vuoden 30.6.2020 mennessä.*

Lupamääräys 33: *Vanhat merivesilinjat ja muut käytöstä poistetut, teknisesti poistettavissa olevat käyttökelvottomat putkistot on poistettava maasta ja toimitettava asianmukaiseen käsittelyyn 30.6.2020 mennessä.*

Hakijan antama selvitys

Hakija on esittänyt selvityksessään tehdyt tutkimukset ja riskinarvioinnin alueelle jätettävistä jätteistä ja poistettavien jätteiden tiedot.

Hakija perustelee, ettei pysty tekemään tarkempaa selvitystä, koska hakija

ei omista eikä hallinnoi kyseistä aluetta. Hakija on keskustellut kiinteistön omistajan kanssa maassa olevista putkistoista ja muista rakenteista (määräykset 32 ja 33) ja alla maanomistajan kanta putkistoihin ja rakenteisiin:

- Rakenteille ei ole suunniteltu jatkokäyttöä
- Rakenteet eivät aiheuta vaaraa ympäristölle eikä ihmisille. Alue on aidattu ja siten suljettu ulkopuolisilta.
- Suunnitellut toimenpiteet (alustava aikataulu 2020 aikana):
 - Raja-aidat tarkistetaan ja korjataan.
 - Käyttämättömät laiturirakennelmat puretaan tai kunnostetaan.
 - Selkeyttäjän alapuoliseen tilaan pääsy estetään hitsaamalla ovi umpeen.
 - Alueelle jäävät betonirakenteet eivät vaadi varsinaista kunnossapitoa, mutta rakenteiden ja alueen raja-aitojen kuntoa tarkkaillaan säännöllisesti.

Hakijan mielestä vastuu rakenteiden kunnossapidosta ja mahdollisesta purkamisesta kuuluu kiinteistön omistajalle. Selvitykseen on liitetty vuokrasopimus, jossa on todettu, ettei vuokralaisella (= hakijalla) ole mitään vastuuta vuokratulla alueella sijaitsevista, käytöstä poistetuista vuokranantajan omistamista rakennuksista tai rakennelmista tai niiden kunnosta.

Finnfeeds Finland Oy:n teettämän riskinarvion mukaan piimaan ja lietteen jättämisestä alueelle ei aiheudu riskiä ympäristölle eikä terveydelle alueen nykyisessä käyttömuodossa. Mikäli alueen käyttömuoto muuttuu nykyistä herkemmäksi, tulee riskit arvioida uudestaan. Hakijan käsityksen mukaan Oy Juurikassokeri – Betsocket Ab:lla on ollut lupa käyttää tuhkaa multa-altaiden rakennusmateriaalina. Selvitykseen on liitetty kopio hakijan lainahakemuksesta vuodelta 1978 tuhkan sijoittamiseen. Vesiensuojelulainaa on haettu ainakin 3 kertaa ja Vesihallitus on myöntänyt lainat. Selvitykseen on liitetty lainahakemus vuodelta 1978, joka sisältää jätevesiallas 1:n rakennussuunnitelman, jossa rakennusmateriaalina on käytetty laguunituhkaa. Hakija katsoo, että Vesihallitus on hyväksynyt materiaalivalinnan antamalla tehtaalte lainat. Näin ollen hyödyntäminen on hyväksytty ja riskinarvioinnille ei ole tarvetta.

Alueella olevat irtonaiset jätteet (betonipalat, metallit, roskat) on kerätty ja viedään/on viety asianmukaisesti vastaanottopaikkoihin.

Multa-altaista 4 ja 6 mahdollisesti aiheutuva fysikaalinen riski (esim. putoaminen) on poistettu alueen sulkemisella ulkopuolisilta aitaamalla. Riskiperusteista tarvetta multa-altaiden 4 ja 6 kunnostamiselle ei ole todettu. Tuhkan, lietteen ja piimaan poistaminen on teknisesti erittäin haastavaa, koska altaiden pinta-alat ovat laajat ja altaiden pohjalla on vettä, lietettä/liejua ja kasvillisuutta. Kaivutyötä ei voi tehdä tavanomaisena kaivinkonetyönä altaiden reunalta. Edellä mainituista syistä tuhkan, piimaan ja lietteiden poistamisesta aiheutuisi tarpeettomat ja merkittävät kustannukset hakijalle. Näillä perusteilla hakija esittää, että määräyksessä 31 esitetyt jätteet jätetään alueelle. Määräyksessä 32 esitettyyn vaatimukseen koskien käytöstä poistettujen jätevedenpuhdistamatoiminnassa olleiden rakenteiden poistamiseen ja/tai purkamiseen, hakijan näkemys on se, ettei hakija ole

niistä vastuussa, vaan kiinteistönomistaja, jonka mukaan rakenteille ei ole suunniteltu jatkokäyttöä eivätkä rakenteet aiheuta vaaraa ympäristölle eikä ihmisille, koska alue on aidattu ja siten suljettu ulkopuolisilta.

Määräyksessä 33 vaadittujen käyttökelvottomien putkistojen poistamiseen, hakija toteaa, että teknisesti poistettavissa olevat vanhat merivesiputket on poistettu uuden merivesilinjan rakentamisen yhteydessä kesällä 2018. Multa-allasalueelta on poistettu teknisesti poistettavissa olevat putket kesällä 2020.

YMPÄRISTÖPÄÄLLIKÖ:

Naantalin kaupungin ympäristö- ja rakennuslautakunta päättää antaa seuraavan lausunnon asiasta:

Jätelain 72 §:n mukaan ympäristöön ei saa jättää jätettä, hylätä konetta, laitetta, ajoneuvoa, alusta tai muuta esinettä eikä päästää ainetta siten, että siitä voi aiheutua epäsiisteyttä, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä, ihmisen tai eläimen loukkaantumisen vaaraa tai muuta niihin rinnastettavaa vaaraa tai haittaa (roskaamiskielto). Jätelain 73 §:n mukaan roskaajan on poistettava roskaava esine tai aine ympäristöstä ja muutoinkin siivottava roskaantunut alue. Jätelain 74 §:n mukaan, jos roskaajaa ei saada selville tai tavoiteta taikka jos roskaaja ei huolehdi siivoamisvelvollisuudestaan, siivoamisvelvollinen on alueen haltija voimassa olevan asemakaavan alueella.

Jätelain 5 §:n mukaan jätteellä tarkoitetaan ainetta tai esinettä, jonka sen haltija on poistanut tai aikoo poistaa käytöstä taikka on velvollinen poistamaan käytöstä.

Maanomistaja ei ole esittänyt minkäänlaista jatkokäyttöä alueen rakennelmille. Esimerkiksi selkeytysallas edellyttää säännöllistä tyhjentämistä siihen kertyvästä sadevedestä jatkossakin, ja siten se voi rakenteena olla riski, joten altaan purku olisi tältä osin perusteltua. Muiden altaiden osalta tulee arvioitavaksi betonirakenteiden aiheuttamat riskit tilanteessa, jossa ne jätetään paikoilleen verrattuna tilanteeseen, jossa ne poistetaan.

Alueen aitaaminen ei ole estänyt ainakaan tähän asti ulkopuolisten pääsyä alueelle. Ainakin altaassa nro 6 on reunoja, joissa on merkittävä putoamisriski. Putoamisriski tulee poistaa kaikista altaista riittävin toimenpitein, kuten aitaamalla alas tältä osin sen välittömässä läheisyydessä tai luiskaamalla altaan sisäpuoli puhtain maa-aineksin. Aitaus menetelmänä edellyttää säännöllistä, useamman kerran vuodessa tapahtuvaa aidan kunnon tarkistamista, mikä työllistävyydessään puoltaisi altaiden luiskaamista.

Alueella on myös muita rakenteita, jotka ovat käyttökelvottomia ja purkukuntoisia. Purkukuntoiset rakennelmat voivat ai-

heuttaa vaaraa alueella liikkuville eläimille ja ihmisille. Jätelain 72 §:n nojalla kaikki purkukuntoiset pienemmät rakennelmat ja rakennukset sekä käytöstä poistetut sähköjohdot ja -laitteet tulisi alueelta purkaa ja syntyneet jätejakeet toimittaa asianmukaiseen jätteitä vastaanottavaan paikkaan.

Hakija ei ole esittänyt kustannusarviota jätteiden poistosta eikä rakenteiden purusta. Selvitystä tulisi tarkentaa tältä osin toimenpiteiden kohtuuttomuuden arvioimiseksi.

Hakija on vedonnut tuhkan osalta vanhoihin lainapäätöksiin. Tuhkan osalta riskinarviota tulisi kuitenkin täydentää ja selvittää käytetyn tuhkan alkuperä ja laatu ja mahdolliset riskit.

Toiminnanharjoittajan teettämässä selvityksessä vesien tarkkailun jatkotoimenpiteistä (Ramboll Finland Oy, 19.12.2019) todetaan, että Luolalanjärveen purkautuvan veden määrän arviointi sekä purkautuvien vesien mahdollinen vaikutus Luolalanjärveen vaatisi lisätutkimuksia. Selvityksen mukaan alueella suoritetuissa vuoden 2019 vesien tarkkailututkimuksissa todettiin paikoitellen kohonneita VNa 1040/2006 mukaisen ympäristölaatunormin ylittäviä pitoisuuksia metalleja (Cd, Hg, Pb ja Ni).

Alueen altaasta 1 on ajan kuluessa muodostunut niin kutsuttu uusympäristö alueella pesiville ja muuton aikana levähtäville linnuille. Allasta ei ole pumpattu tyhjäksi enää vuosiin. Alueelle mahdollisesti jätettävien altaiden osalta tulisi mm. altaiden ja pohjaveden vesipinnan vaihtelua ja veden laatua vielä joitakin vuosia seurata, jotta voidaan varmistaa altaiden kapasiteetin riittävyys myös pidemmällä aikavälillä ja tulosten perusteella voitaisiin ottaa paremmin kantaa siihen, aiheuttaako alue ja sen pinta- ja hulevedet mahdollisen riskin ympäristölle ja alueen ja sen lähiympäristön tulevalle maankäytölle. Alueella muodostuvat hulevedet tulisi johtaa eteenpäin joka tapauksessa mahdollisimman hallitusti siten, että estetään ravinnerikkaiden ja mahdollisia haitta-aineita sisältävien vesien päätyminen alueen alapuolella sijaitsevaan Luolalanjärveen.

Lopuksi todetaan, että kyseessä oleva alue sijoittuu vuonna 1999 vahvistetussa asemakaavan muutoksessa Ak-253 teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueelle, T, mutta vuonna 2018 lainvoimaiseksi tulleessa oikeusvaikutteisessa Manner-Naantalin osayleiskaavassa alue sijoittuu osittain keskustatoimintojen alueelle, C-1, ja osittain kaupallisten palvelujen ja työpaikkojen alueelle, KM-1/TP. Alueella tulee uusien toimintojen suunnittelussa ja sijoittamisessa huomioon otettavaksi mm. haju- ja meluhaittojen lisäksi maaperän puhdistustarve.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa.

YMPÄRISTÖ- JA RAKENNUSLAUTAKUNTA:

Ympäristöpäällikön ehdotus hyväksyttiin.

Pöytäkirja tarkastettiin tämän pykälän osalta kokouksessa.